

Povodom smrti akademika Arifa Tanovića

Umro je Arif Tanović, prvoborac NOR-a, istaknuti novinar, profesor na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, redovni član ANUBiH. Vijest veoma žalosna za našu nauku, za kulturu, za našu politiku i pogotovo za sve koji su Arifa Tanovića poznavali i sa njim surađivali. Ova vijest je najteža za njegove najbliže, za suprugu Cicu i sina Malika, te ostalu rodbinu. Ali i za nas, ovdje na ovom fakultetu, na kojem smo sa Aruifom zajedno, neki od nas si pedeset godina, radili, izgrađivali fakultet, podizali njegov ugled i značaj u našoj nauci i kulturi, i zajednički podnosili nedaće vremena koje je imalo i svoje pozitivne, ali i za nas intelektualce veoma negativne, gotovo nepodnošljive mahane. Sve nas je to povezivalo u jednoj ideji da smo zajednica duha i morala i da idemo kroz život skupa, bez obzira kako je ko od nas kroz taj život koračao.

U smrti ima nešto jako nepravedno. Obično se kaže da je smrtnost jedina pravda koju mi ljudi iskuišavamo. Oduvijek mi je ta misao izgledala ne samo banalna nego i duboko netačna. Smrt jer veoma nepravedna. Ona uzima bez reda i po svome. ne gleda na zasluge, vrijednosti i nade koje ljudi u sebi nose. Uostalom, zar ima ikakve pravde u tome da se rađamo sa idejom besmrtnosti, a da smo od početka naših života osuđeni na smrt. U tom protivrječju, osnovnom za naš život, nalazi se razlog rezignaciji ali i razlog da čovjek pokušava da pobijedi taj usud i da svojim djelima ostavi iza sebe neizbrisiv trag.

Meni je jučerašnja vijest o smrti mog kolege Arifa Tanovića izgledala nestvarno. Ako je među nama iko bio toliko vitalan, toliko znao i umio odoljevati nedaćama života, imao toliko snage i vještine da prevazilazi razne zamke koje život pred nas postavlja, bio je to Arif Tanović. Stoga me je njegova smrt ostavila bez daha i riječi. Znao sam da je život i njega prečesto stavljao pred iskušenja koja rijetko ko može da podnese i to ne samo u zadnje vrijeme, nego i mnogo ranije, u njegovoj ranoj mladosti. Arifov život je bio

poseban i značajan upravo po tome što je on u mnogim protivrječjima svoje životne putanje nalazio načina da usmjeri sebe u pravcu istine i moraliteta kao prvih načela i zadnjih odlučujućih kriterija po kojima se čovjek mora odnositi prema životnim problemima.

Arif Tanović je rođen u Međulićima (Gacko) u poznatoj i uglednoj porodici Tanovića. Kao mladić od šesnaest godina bio je suočen sa hamletovskim ili edipovskim dilemama. On se opredjelio za Borbu protiv fašizma i postao prvoborac u njoj, nosilac spomenice NOR-a., a njegov orac, rahmetli Đemalbeg Tanović, imao je svoje specifične dileme i nalazio specifična rješenja za njih. Suočen sa varvarskim ubijanjem muslimana od strane tobožnjih ustanika u gatačkom kraju 1941. godine, Đemal se odlučio da brani živote i čast svoje muslimanske braće i sestara. U toj borbi on je poginuo, a prilike su, umjesto počasti, rahmetli Đemi ostavile pečat navodnog zločina. Tu dielmu, između svog puta, koji je bio isto tako kao i put njegovog oca, utemeljen na moralnoj odgovornopst za život bližnjih i kao takav je postao priznat i slavljen i puta njgovog oca, koji je, iako častan, bio proklinjan od onih koji su sudili u tom vremenu, Arif je nosio kao niko koga ja poznajem. Često sam sa njim razgovarao o tom pitanju i za mene nije bilo slučajno što se Arif odlučio posvetiti etičkim problemima u filozofiji.

Arif je bio talentiran čovjek. Imao je britku misao, imao je rijedak literarni talent i čitanje njegovih tekstova uvjerava svakoga da je u literarnom stvaranju imao budućnost. To je dokazao i kao izvanredan novinar reporter, jedan od najboljih koje smo imali. Ipak se Arif odlučio da se posveti filozofiji i to etici i da pokuša u naš svijet u našu svijest i u naše standarde suđenja o ljudima i njihovim postupcima unijeti svjetlo modernog filozofskog, racionalnog, kritičkog etičkog mišljenja i prosuđivanja. On je, zajedno sa svojim kolegama, izgradio naš Odsjek za filozofiju koji je postao najbolji odsjek za tu oblast nauke u bivšoj zemlji. On je sarađivao u brojnim publikacijama a uređivao neke od naših najboljih filozofskih publikacija i biblioteka. Bio je

čovjek intenzivne komunikacije i izrazitog kritičkog duha. Znao je biti prijatelj i kolega.

O Arifu će biti još govora i o njemu će se pisati mnogo više onda kada vrmena u ovoj našoj zemlji postanu normalna. Za sada možemo reći da smo doživjeli jedan veliki gubitak, da je naša duhovna sredina značajno osiromašena, a da je naša nauka i kultura izgubila jednog značajnog i dugog pamćenja vrijednog čovjeka,.

Neka je svaka hvala i vječna slava našem kolegi, drugu i prijatelju Arifu Tanoviću.